

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 75/08-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho vo veci návrhu Ing. S. J., K., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., K., na preskúmanie rozhodnutia Miestneho zastupiteľstva mestskej časti K. č. 69/2007 z 13. augusta 2007 prijatého podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z., za účasti Miestneho zastupiteľstva mestskej časti K., takto

r o z h o d o l :

1. Uznesenie Miestneho zastupiteľstva mestskej časti K. č. 69/2007 z 13. augusta 2007 vydané v konaní podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. z r u š u j e .

2. Mestská časť K. je p o v i n n á uhradiť Ing. S. J. trovy právneho zastúpenia v sume 1 613,50 Sk (slovom tisícšesťstotrinásť slovenských korún a päťdesiat halierov)

na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. S., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bol 7. septembra 2007 doručený návrh Ing. S. J. (ďalej len „navrhovateľ“) na preskúmanie rozhodnutia Miestneho zastupiteľstva mestskej časti K. (ďalej len „miestne zastupiteľstvo“) č. 69/2007 z 13. augusta 2007 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“ alebo „napadnuté uznesenie“) prijatého podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. (ďalej len „ústavný zákon č. 357/2004 Z. z.“). Navrhovateľ zároveň žiada, aby bolo uvedené rozhodnutie ústavným súdom zrušené.

Z návrhu a z predloženej dokumentácie vyplýva, že navrhovateľ bol v predchádzajúcom volebnom období, t. j. v rokoch 2002 - 2006 poslancom miestneho zastupiteľstva. Podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. je verejný funkcionár podľa tohto ústavného zákona každý, kto vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 ods. 1. Na účely čl. 7 a čl. 8 a na účely konania, ak sa porušili povinnosti podľa čl. 7 a čl. 8, sa osoba, ktorá vykonávala verejnú funkciu, považuje za verejného funkcionára aj v období jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie.

Uznesením z 3. zasadnutia miestneho zastupiteľstva č. 54/2007 z 25. júna 2007 bolo začaté konanie proti navrhovateľovi vo veci porušenia čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., ktorého sa mal dopustiť tým, že *«nepodal „Oznámenie verejného funkcionára“ za rok 2007»*. Týmto uznesením bola zároveň prednostke Miestneho úradu mestskej časti K. (ďalej len „miestny úrad“) uložená povinnosť, aby informovala navrhovateľa aj o tom, že na najbližšom zasadnutí miestneho zastupiteľstva mu bude

umožnené vyjadriť sa k obsahu uznesenia. Navrhovateľovi však nebolo umožnené vyjadriť sa k veci a ani nebol informovaný o možnosti tak urobiť.

Navrhovateľ prípisom z 9. júla 2007 zaslal miestnemu úradu vyjadrenie, v ktorom poukázal na to, že v roku 2007 nie je poslancom miestneho zastupiteľstva, a zároveň oznámil aj adresu svojho trvalého pobytu, ktorá je mimo obvodu tejto mestskej časti. V súvislosti s tým upriamil pozornosť aj na zaužívanú prax miestneho zastupiteľstva, podľa ktorej sa každému verejnému funkcionárovi zasielalo „Upozornenie na podanie oznámenia“ a zároveň sa mu zaslalo príslušné tlačivo na adresu jeho trvalého pobytu.

Navrhovateľ tvrdí, že miestny úrad zasielal všetkým poslancom *«usmernenia a formuláre k „Oznámeniu funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov“*. *Toto oznámenie ani formulár na adresu trvalého pobytu navrhovateľa doručené nebolo. Navrhovateľ vo februára 2007 zmenil adresu svojho trvalého pobytu. V prílohe prípisu zo dňa 09. 07. 2007 navrhovateľ zaslal oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za rok 2006 (nie za rok 2007 ako od neho Miestny úrad ... požadoval) vrátane potvrdení o zúčtovaných a vyplatených príjmoch»*.

Na mimoriadnom zasadnutí miestneho zastupiteľstva konanom 13. augusta 2007 bolo uznesením č. 69/2007 rozhodnuté, že navrhovateľ porušil čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., za čo mu bola uložená pokuta zodpovedajúca sume jeho mesačného platu (odmeny), ktorý predstavoval 2 775 Sk.

Navrhovateľ poukazuje na skutočnosť, *„že spolu s ním aj ďalší štyria verejní funkcionári nepodali oznámenie v zmysle § 7 ods. 1 cit. zákona, pričom trom žiadna pokuta uložená nebola a bolo im umožnené vyjadriť sa na mimoriadnom Miestnom zastupiteľstve Mestskej časti K. dňa 13. 08. 2007. Na MiZ MČ K. boli prijímané rozdielne a nejednotné uznesenia týkajúce sa podobných prípadov. Navrhovateľ sa cíti nejednotným diskriminačným prístupom a rozhodnutím ukrátený na svojich právach“*.

V odôvodnení napadnutého uznesenia sa okrem iného uvádza:

«Poslanec Ing. S. J. nepodal „Oznámenie verejného funkcionára“ podľa zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v zákonom stanovenej lehote a to ani osobne ani prostredníctvom poštovej služby, čím sa dopustil porušenia zákona v zmysle nesplnenia si svojej povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia čl. 7 ods. 1 spomínaného zákona. V tejto súvislosti platí povinnosť aj pre členov (poslancov) bývalého miestneho zastupiteľstva, ktorí sú na účely zákona č. 357/2004 Z. z. (čl. 3 ods. 1) tiež verejnými funkcionármi v období 1 roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie.»

K návrhu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila podaním z 23. januára 2008 starostka mestskej časti K., ktorá zotrvala na dôvodoch opodstatnenosti uloženia pokuty navrhovateľovi zhodne s tým, ako to je uvedené v namietanom rozhodnutí.

K navrhovateľom vytýkaným nedostatkom postupu, ktorý predchádzal vydaniu namietaného rozhodnutia, sa v označenom vyjadrení starostky mestskej časti K. uvádza: *«Poslanci zastupiteľstva sa pri hlasovaní rozhodujú slobodne a nemožno očakávať, že by obligatórne hlasovali vo všetkých prípadoch rovnako a prijali rovnaké rozhodnutie en bloc. Zákonodarca necháva v tomto zmysle rozhodnutie v každom jednom prípade na poslancoch zastupiteľstva, inak by konečné rozhodnutie samosprávy strácalo zmysel.*

Zasadnutie miestneho zastupiteľstva je v zásade verejné, čo znamená, že Ing. S. J. sa mohol k veci slobodne vyjadriť priamo na zasadnutí zastupiteľstva. Navyše obci, resp. mestskej časti, nevyplýva ústavná ani zákonná povinnosť doručovať „Formulár pre oznámenie verejného funkcionára na adresu trvalého bydliska konkrétnych verejných funkcionárov (t.j. dobrý zvyk, ako ho nazval navrhovateľ, nemožno stotožňovať s povinnosťou obce). V tomto zmysle neznalosť zákona nemôže sťažovateľa nijakým spôsobom ospravedlniť. Vzhľadom na vyššie uvedené považujeme návrh Ing. J. za neodôvodnený.»

Ústavný súd návrh navrhovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 75/08-17 z 28. februára 2008 ho prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí návrhu na ďalšie konanie ústavný súd dal možnosť miestnemu zastupiteľstvu, aby sa, ak to považuje za potrebné, vyjadrilo k návrhu, resp. doplnilo svoje pôvodné vyjadrenie z 23. januára 2008. Miestne zastupiteľstvo vo vyjadrení z 10. marca 2008 zopakovalo podstatné dôvody, ktoré viedli k vydaniu namietaného rozhodnutia, a vyslovilo názor, že neporušilo žiadne z ustanovení ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., *„naopak porušenia Čl. 7 ods. 1 ústavného zákona sa dopustil navrhovateľ, za čo mu bola Miestnym zastupiteľstvom MČ udelená pokuta“*.

Podaním zo 4. februára 2008 sa k veci vyjadril aj právny zástupca navrhovateľa, ktorý svoju argumentáciu založil najmä na tvrdení obsiahnutom už v pôvodnom návrhu, podľa ktorého miestne zastupiteľstvo prijímalo voči bývalým poslancom *„rozdielne a nejednotné uznesenia týkajúce sa podobných, takmer totožných prípadov a to podľa toho, do akého Klubu poslanec patril a akým počtom hlasov uznesenia boli schvaľované. Poslanci väčšinových politických zoskupení sú tak zjavne zvýhodňovaní voči tým, ktorí sú nezávislí, resp. nemajú podporu väčšinových politických zoskupení. Navrhovateľ sa cíti nejednotným a diskriminačným prístupom a rozhodnutím ukrátený na svojich právach, pričom mu nebolo ani umožnené vo veci sa vyjadriť“*. V doplnení vyjadrenia doručenom ústavnému súdu 7. apríla 2008 zosumarizoval právny zástupca navrhovateľa ťažiskové argumenty, na ktorých je postavený jeho návrh.

II.

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. p) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. sa tento ústavný zákon vzťahuje aj na poslancov mestských zastupiteľstiev a poslancov zastupiteľstiev mestských častí v Bratislave a v Košiciach. Článok 8 ods. 1 až 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. ustanovuje pre niektorých verejných funkcionárov obmedzenia a povinnosti aj po skončení výkonu verejnej funkcie, avšak pokiaľ ide o verejných funkcionárov uvedených v čl. 2 ods. 1 písm. p) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. (teda aj navrhovateľa), môžu sa na nich vzťahovať iba zákazy ustanovené v čl. 8 ods. 2 a 3 tohto ústavného zákona.

Podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vykonáva obecné zastupiteľstvo, ak ide o verejných funkcionárov uvedených v čl. 2 ods. 1 písm. o) a p), t. j. aj vtedy, ak ide o poslancov zastupiteľstiev mestských častí v Košiciach.

Podľa čl. 9 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. orgán, ktorý uskutočňuje konanie podľa odseku 1, začne konanie

a) z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo (...)

Z citovaného vyplýva, že miestne zastupiteľstvo bolo oprávnené začať konanie proti navrhovateľovi podľa príslušných ustanovení ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Z citovaného vyplýva, že miestne zastupiteľstvo bolo oprávnené vydať rozhodnutie podľa citovaného ustanovenia ústavného zákona, ak v konaní dospelo k záveru, že navrhovateľ nesplnil alebo porušil niektorú povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom pre poslancov miestneho zastupiteľstva.

Miestne zastupiteľstvo dospelo k záveru, že navrhovateľ „porušil čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov“, a preto mu uložilo napadnutým rozhodnutím „pokutu vo výške

mesačného platu (odmeny), ktorú je povinný uhradiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia na účet MČ K. “.

Podľa čl. 10 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. proti rozhodnutiu orgánu podľa čl. 9 ods. 1 písm. b) až d) môže dotknutý verejný funkcionár do 15 dní od doručenia rozhodnutia, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie alebo ktorým bola uložená pokuta, podať návrh na preskúmanie rozhodnutia na Ústavný súd Slovenskej republiky. Podanie návrhu má odkladný účinok. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takého rozhodnutia pred Ústavným súdom Slovenskej republiky upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Citované ustanovenia čl. 10 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. zakladajú právomoc ústavného súdu rozhodnúť o návrhu navrhovateľa na preskúmanie napadnutého uznesenia miestneho zastupiteľstva.

Podrobnosti o konaní v zmysle štvrtej vety citovaného čl. 10 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. upravuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v ustanoveniach § 73a a § 73b.

Predmet konania o preskúmanie rozhodnutí vo veciach ochrany verejného záujmu možno vyvodiť z § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z., rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Z citovaného vyplýva, že úlohou ústavného súdu v tomto type konania je predovšetkým posúdiť, či sa dotknutý verejný funkcionár, v danom prípade navrhovateľ

(ako bývalý poslanec miestneho zastupiteľstva), dopustil takého konania, ktoré je v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z.

Povinnosti a obmedzenia verejných funkcionárov, ktorí sú zahrnutí do pôsobnosti ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., sú vymedzené v ustanoveniach čl. 4 až 8 tohto ústavného zákona. Tieto povinnosti a obmedzenia sú rozdelené na také, ktoré sa vzťahujú na verejných funkcionárov počas výkonu verejnej funkcie (čl. 4 až 7), a také, ktoré sa vzťahujú na verejných funkcionárov, resp. presnejšie niektorých z nich, po skončení výkonu verejnej funkcie (čl. 8 ods. 1 až 3 a 5).

Podľa čl. 8 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. „verejnému funkcionárovi podľa čl. 2 ods. 1 písm. a), c), d), f), h), j) až m), o), q), t) až zk), ktorý v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie rozhodol o poskytnutí štátnej pomoci alebo o poskytnutí alebo povolení inej podpory, výhod alebo odpustenia povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov alebo z individuálnych právnych aktov fyzickým osobám alebo právnickým osobám, sa počas jedného roka od skončenia výkonu verejnej funkcie zakazuje...“.

Podľa čl. 8 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. sa zákaz podľa odseku 1 vzťahuje aj na verejného funkcionára, ktorého rozhodnutie alebo súhlas bol nevyhnutnou podmienkou na vydanie rozhodnutia podľa odseku 1. Ak bolo rozhodnutie alebo súhlas vydaný kolektívnym orgánom, vzťahuje sa zákaz na každého verejného funkcionára, ktorý bol členom tohto kolektívneho orgánu a ktorý hlasoval za toto rozhodnutie alebo súhlas.

Podľa čl. 8 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. sa zákaz podľa odseku 1 vzťahuje aj na verejného funkcionára, ktorý

a) v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie uzatvoril v mene obstarávateľa zmluvu s uchádzačom vo verejnom obstarávaní vykonanom nadlimitnou metódou alebo podlimitnou metódou alebo

b) v období dvoch rokov pred skončením výkonu verejnej funkcie vykonával zriaďovateľskú pôsobnosť voči právnickým osobám.

Podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. je verejný funkcionár podľa odseku 1 povinný do 30 dní po uplynutí jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie

a) u ktorých osôb bol zamestnaný v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu,

b) v ktorej právnickej osobe bol členom riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu,

c) ktorých právnických osôb sa stal členom, akcionárom alebo spoločníkom,

d) s ktorými osobami uzatvoril zmluvy podľa odseku 1 písm. d) alebo písm. e).

V danom prípade navrhovateľ v čase vydania namietaného rozhodnutia už nebol poslancom miestneho zastupiteľstva, a preto z citovaných ustanovení ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. vyplýva, že sa na neho môžu vzťahovať len zákazy ustanovené v čl. 8 ods. 2 a 3 a povinnosť podľa čl. 8 ods. 5 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., ale len za predpokladu, že sú (budú) v jeho prípade splnené podmienky uvedené v čl. 8 ods. 2 alebo 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. Vzhľadom na to sa navrhovateľ v období po skončení výkonu funkcie mohol (môže) dopustiť len porušenia obmedzení a povinností uvedených v čl. 8 ods. 2 a 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. a len za ich porušenie môže (mohol) byť sankcionovaný rozhodnutím miestneho zastupiteľstva.

Napadnuté uznesenie miestneho zastupiteľstva sa opiera o porušenie povinnosti vyplývajúcej z „*čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.*“, t. j. takej, ktorú navrhovateľ v období po skončení mandátu poslanca miestneho zastupiteľstva už nemal, a preto ju ani porušiť nemohol.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na platné a účinné znenie čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., podľa ktorého „Verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie...“, konštatujúc, že z dikcie citovaného článku nemožno podľa jeho názoru vyvodiť

záver, podľa ktorého by sa v ňom uvedená povinnosť vzťahovala aj na verejných funkcionárov po skončení výkonu verejnej funkcie, t. j. v danom prípade na navrhovateľa.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že navrhovateľ sa nedopustil takého konania, ktoré je v rozpore s ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z., a preto napadnuté uznesenie podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde zrušil (bod 1 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd takto rozhodol napriek tomu, že navrhovateľ založil svoju argumentáciu, na základe ktorej sa domáhal zrušenia namietaného uznesenia na iných skutočnostiach, ktorým však podľa názoru ústavného súdu nemožno v konkrétnych okolnostiach daného prípadu pripísať žiadnu relevanciu. Vychádzal pritom zo svojej doterajšej judikatúry vo veciach rozhodovania podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z., podľa ktorej ústavný súd musí mať na zreteli, že pri svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, koncepciu a interpretáciu právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu a pri riešení konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté riešenie musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (IV.ÚS 1/07).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania navrhovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. M. S. v konaní pred ústavným súdom.

Navrhovateľ žiadal úhradu trov konania v sume 1 613,50 Sk vrátane dane z pridanej hodnoty. Ústavný súd pri priznaní trov konania vychádzal z návrhu právneho zástupcu navrhovateľa a priznal mu úhradu trov konania v ním požadovanej sume, pretože táto suma bola nižšia, ako suma vypočítaná v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je mestská časť K. povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia potrebné rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008